

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare

Ert datum
2024-10-31Er beteckning
LI2024/01634

Vårt tjänsteställe, handläggare

Carl Johan Frödin, carljohan.frodin@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Försvarsmaktens yttrande över rapporten En konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige

Försvarsmakten konstaterar att analysen och de förslag som föreligger i huvudsak utgår från ett näringspolitiskt perspektiv vilket också var uppdraget till Transportstyrelsen. Intrycket är att Försvarsmaktens perspektiv lyfts som ett hinder för utvecklingen av drönarbranschen.

Totalförsvarsperspektivet är inte enbart något som berör Försvarsmakten. Alla myndigheter som har ett ansvarsområde inom detta bör också bidra till totalförsvaret.

Försvarsmaktens synpunkter på analysen

I punkten 2.3 beskrivs det integrerade civil-militära svenska luftrummet och flygtrafikledningssystemet som unikt. Beskrivning finns om vilka höjdsikt som utnyttjas och det står att endast drönare flyger i det undre luftrummet (under 150 m) med reservation för militär luftfart och enstaka kommersiella aktörer.

Försvarsmakten menar att all militär luftfart (stridsflyg, helikopter, transportflyg och drönare) och samhällsviktig luftfart, främst helikopter och kommersiella aktörer regelbundet nyttjar höjder under 150 m. Läsaren av analysen kan få uppfattningen att det inte är tillåtet med eller förekommer bemannad luftfart på höjder under 150 m.

Vidare nämns regleringen från EU som ska underlätta integreringen av drönare i luftrummet. Beaktas bör att luftrummet till största del inom EU är segregerat mellan militär och civil luftfart och inte ett unikt civil-militärt luftrum som Sverige har. Inom stora delar av EU stängs civil trafik ute från militära områden

(FRÖ)

Postadress
Försvarsmakten
107 85 StockholmBesöksadress
Lidingövägen 24Telefon
08-788 75 00Telefax
08-788 77 78E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se

medan i Sverige anpassar Försvarsmakten sin verksamhet utifrån de civila behoven för att minimera påverkan på den civila luftfarten. Mot bakgrund av detta är det olyckligt att analysen framställer Försvarsmaktens verksamhet som hindrande för utvecklingen. Det unika svenska integrerade luftrummet ställer krav på nationella regleringar som är anpassade efter nationella behov när det gäller på utformningen av U-space och UAS-zoner. Som rapporten konstaterar bör Försvarsmaktens och Polismyndighetens uppdrag ha en hög prioritet. Försvarsmakten vill likt andra myndigheter särskilt lyfta en oro för det som i rapporten benämns ”undanträngningseffekt” och poängtera behovet av att i regelverk och beslut omhänderta prioriteringar och förtur för flera samhällsviktiga aktörer.

Försvarsmaktens rätt att meddela föreskrifter för militär luftfart enligt luftfartsförordningen (2010:770) är korrekt återgivet under punkten 3.4.4 men i punkten 4.1.9 är föreskriftsrätten beskriven på ett sätt som ger intrycket att Transportstyrelsen rent generellt ska höras vid utnyttjande av föreskriftsrätten inom det militära luftfartssystemet då det endast gäller vissa delar.

Vidare anges i punkterna 8.4.3 och 9.12 att handläggning av och beslut om spridningstillstånd avseende foto och video från drönare upplevs som hämmande och onödigt begränsande. I sammanhanget lyfts bland annat operatörernas uppfattning att en långsam handläggning gör det svårt att få avsättning på bildmaterial eftersom kunderna förväntar sig snabb leverans. Försvarsmaktens vill betona vikten av att sätta lagens skyddsintresse, nämligen totalförsvaret, först och menar att en eventuell översyn bör ta sikte på hur regelverket på ett effektivt och ändamålsenligt sätt kan åstadkomma ett fullgott skydd för totalförsvaret. Försvarsmakten har en viktig del i de här processerna och bör tillförsäkras god möjlighet att påverka och få information.

En utökad drönarbransch bedöms innebära att tillståndprocesser blir mer resurs- och tidskrävande för behöriga myndigheter. Försvarsmakten vill poängtera behovet av att flygsäkerheten och försvarshänsyn prioriteras i utvecklingen.

Försvarsmaktens synpunkter på förslagen 3 och 10

Förslag 3: Försvarsmakten kan samarbeta när det gäller att utveckla regelverket för civila drönare som Transportstyrelsen nationellt har mandat att reglera. Detta gäller även utvecklingen av U-Space, UAS-zoner och VCA för att möta de behov Försvarsmakten har. Försvarsmakten kan även bidra till att harmonisera militära och civila regelverk för luftfart.

Förslag 10: Försvarsmakten inför drönare på bredden samt inrättar en drönarskola för att möta behovet av att fler använder drönare inom olika områden samt att höja kunskapen inom Försvarsmakten. Försvarsmakten samverkar regelbundet med Transportstyrelsen gällande utnyttjandet av luftrummet.

Författningsförslag

Försvarmakten ska enligt författningsförslaget höras vid beslut eller föreskrifter om en geografisk UAS-zon eller ett U-space-luftrum förutsatt att besluten eller föreskrifterna rör militära förhållanden enligt föreslagen lydelse av 1 kap. 6a § luftfartsförordningen. Försvarmakten anser att det är svårt att föreställa sig att överlåtelse av beslutanderätt enligt efterföljande föreslagna paragrafer kan bli aktuellt om beslut eller föreskrift i 6a § bedömts röra militära förhållanden.

Försvarmakten vill ändå att det övervägs att uttryckligen inkludera att Transportstyrelsen ska höra Försvarmakten även när Transportstyrelsen föreskriver eller beslutar om att överlåta möjligheten att meddela undantag från föreskrifter eller beslut om geografisk UAS-zon till andra enligt föreslagen 6b § samt när beslutanderätten i 6a § delegeras till annan myndighet enligt föreslagen 6c §, förutsatt att det rör militära förhållanden.

Sammanfattning

Analysen och förslagen är relevanta för att skapa en konkurrenskraftig drömarbransch. Vidare arbete med förslagen vid alla berörda myndigheter, regioner, kommuner och organisationer måste beakta flygsäkerheten, totalförsvarets intressen och Sveriges säkerhet.

Detta remissvar har beslutats av C FLYGI Torbjörn Eriksson. I beredningen av detta ärende har inspektör Göran Andersson, försvarsjurist Sofia Smetana, kvalitetssamordnare Lars Dalén, Fredrika Stense och överstelöjtnant Anders Bohman deltagit. I den slutliga handläggningen har överstelöjtnant Magnus Lindholm, överstelöjtnant Ludvig Karlberg och avdelningsdirektör Thomas Ebeling deltagit som föredragande inspektör Carl Johan Frödin.

Eriksson, Torbjörn

Chef militära flyginspektionen

Handlingen är fastställd i Försvarmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Sändlista

Yttrande

Datum
2025-02-17

Beteckning
FM2025-5071:1

Sida 4 (4)

Säkerhetsskyddsklass

Ex ()

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet (li.remissvar@regeringskansliet.se,
kopia till li.transport.remissvar@regeringskansliet.se)

För kännedom inom Försvarsmakten

FST STRA
FST GEN
FST STÖD
FST JUR
FST KOMM
OPL
AST
FS
MUST